

Jumalariik on misjoniriik Aruanne evangeelse töö kohta Saaremaal 2009. aastal

Paul Neustupny, Berliin

Hernhuutlaste jälgedes Eestimaal

2006. aasta sügisel pidasin Põhja-Moraavias, Kuhländchen'i piirkonna linnas Suchdol nad Odrou's (Zauchtel'is) toimunud konverentsil MORAVIAN ettekande "Moraavlased – tšehhi ja sakslasi ühendav vaimulik allikas". Tolleks ajaks olime abikaasaga juba kaheksa aastat Eestis misjonitööd teinud, kuid moraavia vendade tegevusest Eestis ei teadnud ma suurt midagi.

Algselt peamiselt tšehhidest koosnenud vennaste uniteet oli aastakümneid enne Lutheri reformatsiooni tegutsenud protestantlik liikumine. Selle jätk oli uuendatud moraavia vennaste uniteet. Moraavia vennad olid Kuhländchen'i piirkonnast, peamiselt Zauchtel'i linnast pärit usule ärganud etnilised sakslased, kes usulise tagakiusu tõttu põgenesid krahv von Zinzendorf'i mõisamaadele ja rajasid sinna 1722. aastal Herrnhut'i asunduse.

2007. aasta juunis korraldasime sõpradega Zauchtel'is niinimetatud „Zauchtel'i initsiatiivi“, tšehhide ja sakslaste murrangulise kogunemise, eesmärgiga aidata kaasa vennaste uniteedi ärkamise kaevu vaimulikule avamisele ja puhastamisele.

2007. aasta suvel olime abikaasaga ja meie eesti sõbra ning metodisti kiriku pastori Joeliga Tallinnas, Eesti vabaõhumuuseumis. Avastasime sealt hernhuutlaste palvemaja, õlgkatusega puitehitise aastast 1780, mis oli kohale toodud Saaremaalt (varem saksa nimega Oesel). Lisatud olid täpsed andmed, millises külas ja millise talu õuel see palvemaja algselt asus. Seadsime end minekule nimetatud talukohta ja leidsimegi selle lõpuks pärast seiklusrikast otsingut.

Talukohas elas vaid vana naine, kellel oli palvemaja veel meeles. Ta näitas meile selle täpse asukoha.

Järgnevalt otsisin ja leidsin vastavat kirjandust ning sain moraavlaste tegevusest Eestis rohkem teada. Eestis ja Lätis, toonasel Liivimaal, eeskätt aga Saaremaal, puhkes moraavlaste töö tagajärjel 1729. aastal vaimulik ärkamine, mis kestis üle 100 aasta. Kirjutasin sellest 2009. aasta oktoobris toimunud konverentsi MORAVIAN tarbeks uurimuse „[Hernhuutliku vennastekoguduse tegevus Eestis ja Lätis](#)“.

Visioon hakkab kuju võtma

2008. aasta suvel olime taas Saaremaal. **Jumal oli meile vahepeal südamele pannud**, et tegeleksime selle ärkamise kaevuga, mis oli aja jooksul risustunud. Tänapäeval teatakse Saaremaal moraavlaste toodud ärkamisest vähe ja evangeelne vennastekogudus Eestis on hääbumas. Vastava statistika kohaselt on Eesti koos Tšehhiga üks Euroopa ateistlikumaid maid! Me palvetasime ja hakkasime mobiliseerima eestpalvetajaid Saksamaal ning Tšehhis. Otsustasime, et tuleme 2009. aasta suvel Saaremaa pealinna Kuressaarde ja peame Püha Vaimu väes rea evangeelseid tänavakoosolekuid. Kuid me ei teadnud, kuidas see peaks sündima, kuna me ei räägi eesti keelt ja tundsimme kogu saare peale vaid ühte ainukest metodisti pastorit, kes elab 20 km Kuressaarest eemal.

Meie sõber Joel juhatas meid Kuressaare baptistikogudusse, mille uhkes hoones asub ka kristliku Pere-raadio stuudio. Raadio direktor tuli meie juurde ning kutsus meid pärast väikest jutuajamist raadiosaatesse – võisime rääkida sellest, mis südamele, ja nii kaua, kui soovime! Ja me rääkisime: meie kümneaastasest tööst Eestis, moraavlaste kaudu Eestisse tulnud ärkamisest ning sellest, et Saaremaa on meil

südames ja et plaanime 2009. aasta suvel tulla Kuressaarde evangeliseerima. Olime selle välja öelnud ja nüüd lasus meil vastutus oma sõnad täide viia! Tundsi selgelt, **et see on Jumala tegutsemine, Tema oli midagi käima lükanud**, mida ei saanud enam edasi lükata ega tagasi võtta. Nüüd läks asi põnevaks!

Kui me Saksamaal oma plaanist rääkisime, liitus meiega pastor Udo Knöfel koos oma kogudusega Oberlausitz'ist, üsna Herrnhut'i lähedalt. Ka selle koguduse muusikud kogu oma tehnikaga olid kaasa haaratud. Walter Heidenreich, keda soovisime näha oma meeskonna evangelistina, katsus meie plaani Jumala ees läbi ja oli nõus kaasa lööma. Tšehhist liitus meiega pastorigest abielupaar Põhja-Moraaviast. Läbi laialisaadetud eestpalvetama kutsuvate e-mailide panime kokku ligi sajapealise eestpalvetajate meeskonna nii Tšehhis kui ka Saksamaal. Kirjutasime Saaremaa pastoreile ja koguduse juhtidele, käisime isiklikult märtsis ja aprillis Saaremaal, sõlmisime kontakte ja valmistasime suvist evangelisatsiooni ette.

Evangeelne töö Saaremaal 2009. aasta suvel

Meie meeskonnas oli koos lastega 32 inimest: 26 Saksamaalt, 2 Tšehhist ja 4 Eestist. **Alates laupäevast, 25.07, kuni esmaspäevani, 3.08**, elasime Kuressaare lähedal puhkekülas, kus saime end hästi ette valmistada, välja puhata ja üksteisega osaduses olla. Kohe esimesel pühapäeval teenisime kaasa Reeküla metodisti kiriku juubeliteenistusel, kus mõned inimesed võtsid Jeesuse oma Isandaks ja mõned palusid enda eest palvetada. Oli hea osadus Pühas Vaimus.

Meie evangelisatsiooni vältel paluti meid taas Pereraadio saatesse, lausa kaks korda. Udo ja Walter andsid oma tunnistuse ning juhtisid radiokuulajaid paluma Jeesuse oma elu Isandaks.

Veel enne peamisi evangeelseid üritusi vabas õhus sõitsime kolmapäeval Tuiusse, 1738. aastast pärineva üksiku talu õuele, kus algselt asus vennaste uniteedi palvemaja ja kus me ka 2007. aasta suvel käisime. Vana naine oli veel elus ja lubas meil oma hoovis muusika jaoks tehnika üles seada. Kiitsime ja ülistasime seal Jumalat! Üks noor eesti õde meie meeskonnast kirjeldab oma elamust: „Minu jaoks oli vaieldamatu kõrgpunkt **ülistus Tuius**. Jumala ülistamine, Tema kõrgeks tõstmine ja oma pilgu enda vajadustelt Tema suurusele tõstmine oli tõeliselt hea. Usun, et sellel ajal, kui me seal Jeesust ülistasime, käis Ta ise meie vahel ringi ning tervendas ja tugevdas igaüht.“

Meie esimene evangeelne üritus toimus Kuressaare lähedal Kõljalas, külaplatsi vastavalminud laval. Pereraadio kandis kõik evangeelsed üritused pildiraadio otse-eetris üle. Nii teine kui ka kolmas evangelisatsioon vabas õhus toimusid Kuressaare kesklinnas, evangeelse luterliku kiriku krundil aadressiga Kauba 5. See oli Jumala lahendus, sest linn ei lubanud meil samal

ajal toimunud Merepäevade tõttu kasutada linnapargis asuvat kõlakoda. Kolmanda evangeelse ürituse ajal hakkas vihma sadama, mistõttu kolisime üle kogudusemaja saali ning jätkasime seal.

Meie kolmetunnine programm oli sisustatud TNT-bändi muusika ja soolodega, sketšide, evangeelsete draamade, tunnistuste ning Udo või Walteri evangeelse jutlusega. Rääkisime saksa keeles, kuna meil oli kaks saksa-eesti tõlki.

Evangeelsetele üritustele tuli keskmiselt 50 kuni 70 inimest ja meie hinnangul **võttis umbes 40 inimest Jeesuse oma isiklikuks Päästjaks ja Lunastajaks**. Eriti suurt rõõmu valmistasid meile vanemad inimesed, arvatavasti luterliku kiriku liikmed, kes esmakordselt tegid teadliku otsuse Jeesuse kasuks. Üks teine meie meeskonna noor õde kirjutab sellest järgmist: „Kokkuvõttes tundub mulle, et kohalikud kogudused said julgustatud. Inimesed, kes olid aastakümneid kirikus käinud, kuid ei olnud iialgi oma elu teadlikult Jeesusele andnud, said nüüd seda võimalust kasutada.”

Tahan veel paar sõna rääkida „roheline pearätikuga“ naisest. Meie tšehhidest abielupaar jagas Kauba 5 hooviga külgneval tänaval kutseid evangeelsele üritusele. Jalakäijate teel liikus keegi roheline pearätikuga naine oma jalgrattaga. Ta võttis kutse vastu, luges seda, seletas siis midagi eesti keeles ja läks edasi. Siis pöördus ta äkki ümber ja läks Kauba 5 hoovi sisse. Ta jäi sinna kogu evangeelse ürituse ajaks ning kui kutsuti üles oma elu Jeesusele andma, andis ta endast märku ja võttis Jeesuse vastu!

Walteri juurde tuli pärast evangeelset üritust keegi naine, tänas teda ja jutustas, kuidas ta oli oma tuttava või sugulase eest palvetanud ning ta seejärel evangeelsele üritusele toonud. Kogu ürituse ajal oli naine intensiivselt palvetanud, et ta saaks päästetud – ja nii ka juhtus! Udol oli mitmeid tõhusaid hingehoidlikke vestlusi eestlastega. Koos oma abikaasaga said nad veel õigeaegselt teenida naist, kelle laps oli äsja uppunud ja kes oli seetõttu täielikus ahastuses.

Koostöös eesti pastoritega, kes esialgu käitsid pigem äraootavalt, toimus suur läbimurre. Noor õde Kuressaarest, kes oli enne evangeelseid üritusi meie kontaktisik ning kes tundis pastorite tagasihoidlikkuse pärast kurvastust, küsis Jumalalt, mis lahti on. Ta kirjutab nii: „Jumal vastas mulle: 'Ära muretse, Mul on plaan ja kõik on kontrolli all.' Ja kui ma siis kuulsin raadiost esimest saatet teie meeskonna liikmetega, teadsin, et me ei näe selle töö vilju otsekohe, **kuid Jumal külvab meie südamesse** ja seejärel asjad muutuvad. Kui nägin armastust, mida te oma südames kannate, olin väga liigutatud. Tundsin, et on toimunud midagi läbimurde taolist. Olen rääkinud mitmete inimestega ja nende tagasiside on olnud väga positiivne.”

***Näeme täiesti selgelt, et Jumal on midagi tegemas, ja oleme Talle selle eest väga tänulikud!
2010. aasta suvel soovime Saaremaal evangeelseid üritusi jätkata!***

www.go-east-mission.de , German part „[Estlandmission](#)“ (November 2009)

Translation from German to Estonian by Kaire Karro

Estonian version without pictures: [here](#)

German version without pictures: [here](#) / with pictures: [here](#)

English version without pictures: [here](#) / with pictures: [here](#)